

OFICINES DE TURISME

Oficina Comarcal de Turisme
C. Major, 115 25200 Cervera Tel.: 973 53 13 03
turisme@ccsegarra.cat www.lasegarra.org

Oficina de Turisme de Guissona
Pl. Vell-Pla, 7 25210 Guissona Tel.: 973 55 14 14
turisme@guissona.cat www.guissona.cat

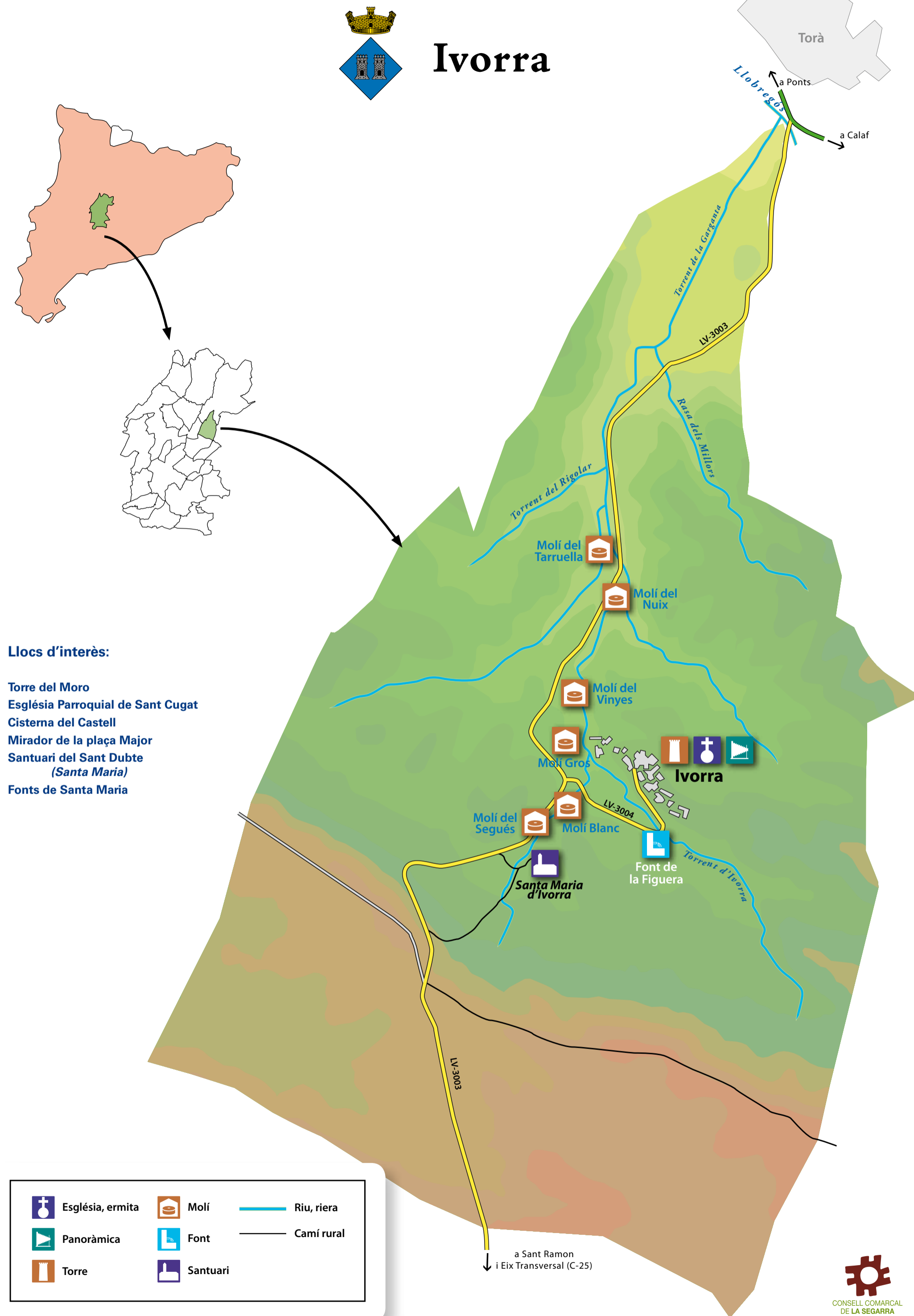
Oficina de Turisme de Sant Ramon i les Oluges
25215 Sant Ramon Tel.: 973 52 42 91
turisme@santramon.ddl.net
<http://santramon.ddl.net>

VISITES GUIADES

- Museu Comarcal de Cervera
Tel.: 973 53 39 17 www.museudecervera.cat
- Museu Arqueològic Eduard Camps de Guissona
Tel.: 973 55 14 14 www.museudeguissona.cat
- Visites guiades a Cervera Tel.: 973 53 13 03
- Visites guiades a Guissona Tel.: 973 55 14 14
- Santuari de Sant Ramon • Castell de les Oluges
Fortificació de Montfalcó Murallat Tel.: 973 52 42 91

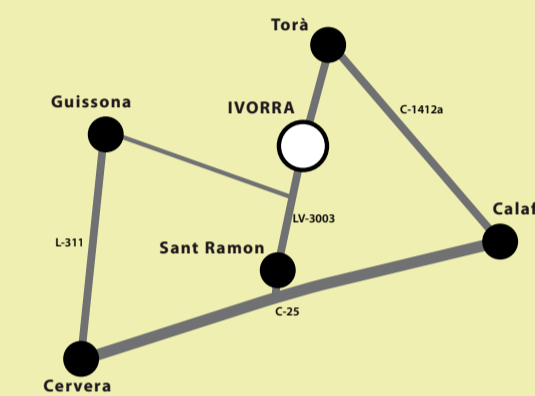
Visites als castells:

- Florejacs • Vicfred Tel.: 973 40 20 45
- Les Pallargues Tel.: 973 52 00 41
- Les Sitges Tel.: 600 53 79 70
- Concabella Tel.: 973 55 41 51

Localització

El terme municipal d'Ivorra està situat a llevant de la comarca de la Segarra. Al nord del municipi de Sant Ramon i Estaràs i al Sud de Torà. El municipi no té cap agregat, únicament està configurat pel poble d'Ivorra. Es troba a 6,5 km de Torà, 8,5 km de Sant Ramon, 12 km de Guissona, 19 km Calaf i 21 km de Cervera. L'única via que travessa el municipi és la carretera LV-3003 que uneix Sant Ramon amb Torà que, per altra banda, connecta amb l'Eix Transversal (C-25) a l'alçada de Sant Ramon i amb la C-1412 que uneix Jorba amb Andorra, a l'alçada de Torà.

Telèfons d'interès

Ajuntament	973 524 036	http://www.lasegarra.org
Parròquia	973 524 039	http://ivorra.ddl.net
Local Social	973 524 100	http://www.santdubte.com

ANY 1010: MIL ANYS DEL SANT DUBTE

Un fet que durant la història ha donat més rellevància i més prestigi a Ivorra ha estat l'anomenat prodigi del Sant Dubte, de tal manera que durant segles va ser motiu perquè aquest indret de la Segarra, fos punt d'arribada de nombroses peregrinacions. Tot i que els documents més antics que es conserven no són coetanis del suposat miracle, el fet és que la tradició oral, la documentació detallada procedent dels segles XIV i XV i fins i tot les restes i relíquies que es conserven, ens donen a entendre que el segle XI ja existia la creença de la veracitat del Sant Dubte.

Expliquen que un dia no determinat de l'any 1010, a l'església de Santa Maria d'Ivorra, situat en l'indret on més tard, al segle XVII, es construiria l'actual, deia la missa el rector Mn. Bernat Oliver, fill de l'Aguda de Torà. Després de la consagració el mossèn va començar a dubtar sobre la presència eucarística de Jesucrist en les espècies del pa i del vi. Aquell dubte provocà que el calze es convertís en una font d'on rajava sang que tacà els corporals de l'altar i el terra. Unes dones que filaven prop de l'església recolliren la sang amb les estopes procedents dels seus filats. Tant Sant Ermengol que va ser bisbe d'Urgell (1010-1035) com el Papa Sergi IV van reconèixer el fet com a miraculós a través d'una Butlla Pontifícia que aquest últim va signar. Les restes del miracle es conserven en el reliquiari gòtic de la parròquia.

HISTÒRIA

L'origen del poble d'Ivorra.

El poble actual es remunta a l'època medieval en bastir-se un castell o torre fortificada, al redós de la qual va anar creixent el nucli de població. No obstant això, el lloc ja era poblat anteriorment, com ho demostren els jaciments arqueològics del Tossal de les Forques, que situarien els primers habitants en època ibèrica. Aquests primers assentaments estarien situats a prop de les fonts de Santa Maria i va donar lloc a un petit nucli primitiu, posteriorment presidits per l'església de Santa Maria, esmentada ja al segle XI, i on va tenir lloc el miracle del Sant Dubte.

La construcció de la torre de guaita en la punta d'un serrat proper, el va convertir en un indret més segur, en una època de forta violència i inseguretat, situat com estava en zona fronterera entre Catalunya i el califat de Còrdova. Així, al voltant d'aquell castell es va anar edificant el poble actual, fortificat i clos, que en un temps s'anomenava les Ivorres, per l'existència dels dos nuclis de població: l'Ivorra subirana, o de dalt, i l'Ivorra jussana, o de baix.

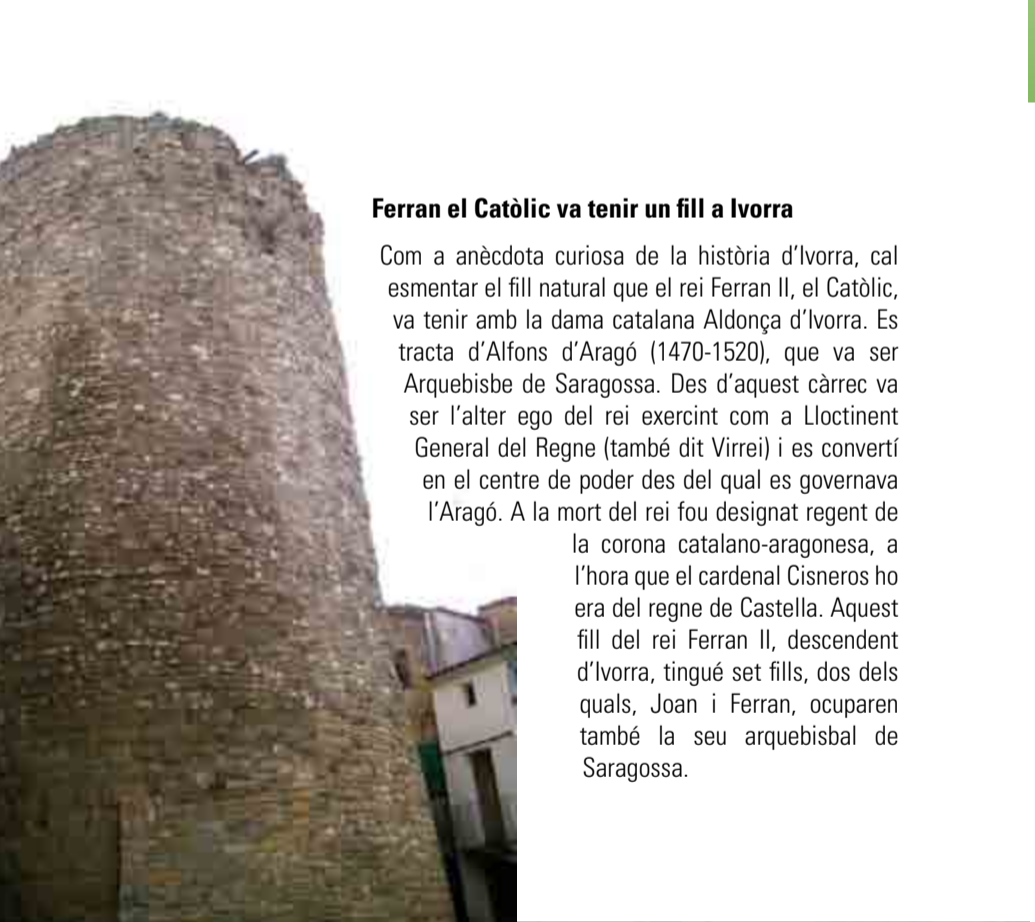

Llinatges importants

En el segle XII va sorgir el llinatge o cognom d'Ivorra que s'estengué, degut a la reconquesta i a la repoblació, per tot el país valencià, on actualment és força freqüent. Igualment es troba el cognom d'Ivorra entre els templers de Granyena a partir del segle XIII.

Un cognom famós també va ser el de Fontanet, gràcies al mestre vidrier Gil Fontanet, fill d'Ivorra, que a finals del segle XV va restaurar els vitralls de Santa Maria de Cervera i va treballar a l'església de la Mercè i a la catedral de Barcelona, als monestirs de Valldonzella i de Pedralbes, a la Seu de Lleida i al Palau de la Generalitat. Gil Fontanet va donar lloc a una important nissaga de vitrallers i pintors del segle XVI.

Barnat de Tristany va ostentar la Carlania d'Ivorra des del 1682 segle XV. Una branca d'aquesta família s'establí a Ardèvol vers la meitat del segle XVII, des d'on van destacar en les guerres carlines del segle XIX, sobretot Benet Tristany i Rafel Tristany.

Ferran el Catòlic va tenir un fill a Ivorra

Com a anècdota curiosa de la història d'Ivorra, cal esmentar el fill natural que el rei Ferran II, el Catòlic, va tenir amb la dama catalana Aldonça d'Ivorra. Es tracta d'Alfons d'Aragó (1470-1520), que va ser Arquebisbe de Saragossa. Des d'aquest càrrec va ser l'alter ego del rei exercint com a Lloctinent General del Regne (també dit Virrei) i es convertí en el centre de poder des del qual es governava l'Aragó. A la mort del rei fou designat regent de la corona catalano-aragonesa, a l'hora que el cardenal Cisneros ho era del regne de Castella. Aquest fill del rei Ferran II, descendent d'Ivorra, tingué set fills, dos dels quals, Joan i Ferran, ocuparen també la seu arquebisbal de Saragossa.

NATURALESA I PAISATGE

El terme d'Ivorra, en el marc de la comarca de la Segarra, i dins la Vall del Llobregós, té un clima mediterrani amb tendència continental, fet que comporta que el paisatge sigui canviant i certament insòlit en el decurs de les diferents estacions de l'any.

Panoràmica des d'Ivorra

La plaça Major d'Ivorra ofereix una visió encantadora dels Pirineus per recrear-hi la vista i gaudir d'uns paisatges evocadors, situada com està dalt d'un turó i envoltada de camps de conreu amb els colors canviant's a cada època de l'any. Els dies més clars es pot divisar des del Puigmal i el Pedraforca, fins a l'Aneto.

Fonts i espais d'esbarjo

Una possible explicació al topònim d'Ivorra està vinculat al terme iberobasc "ibai", que vol dir riu. Altres, mentrestant parlen d'arrels islàmiques (al-"ibúria). De totes maneres, es tracta d'un topònim que fa referència a un indret relacionat amb "ribes", "valls", "quals", llocs a tocar d'algun curs d'aigua. Certament, els viatgers o estudiosos que han

QUÈ VISITAR?

Ivorra, situada a la Vall del Llobregós, que va ser frontera entre la Catalunya Vella i el Califat de Còrdova, conserva encara avui elements de la seva història. Podeu fer una visita guiada trovant prèviament al telèfon 973 524 039.

Torre del Moro

Durant la dominació sarraïna, es va edificar aquesta torre de guaita per defensar els camins i la frontera. Té 20 metres d'alçada. Posteriorment, un com conquerit el lloc per part dels comtes catalans va constituir la torre del primitiu castell d'Ivorra, al redós del qual s'edificà l'actual nucli de població durant la primera meitat del segle XI. Està situada al punt més alt, com s'escau en aquests tipus de construccions defensives.

La cisterna del castell

Al mig de la plaça Major, es pot visitar també l'antiga cisterna del castell d'Ivorra, possiblement del final del segle XIII. Es tracta d'una edificació soterrada feta amb carreus uniformes i volta de canó amb una obertura al centre que feia de brocall per extreure'n l'aigua. Té unes dimensions de 7 x 5 metres i una alçada de 4 metres.

RUTES I ESPORTS

Es pot gaudir d'Ivorra i el seu entorn a peu, en bicicleta, o bé en cotxe.

Circuits btt i senderisme

Ruta dels Santuaris (o Monestir)
(Turisme del Consell Comarcal de la Segarra)

GR del Llobregós
(Ruta de la Vall del Llobregós)

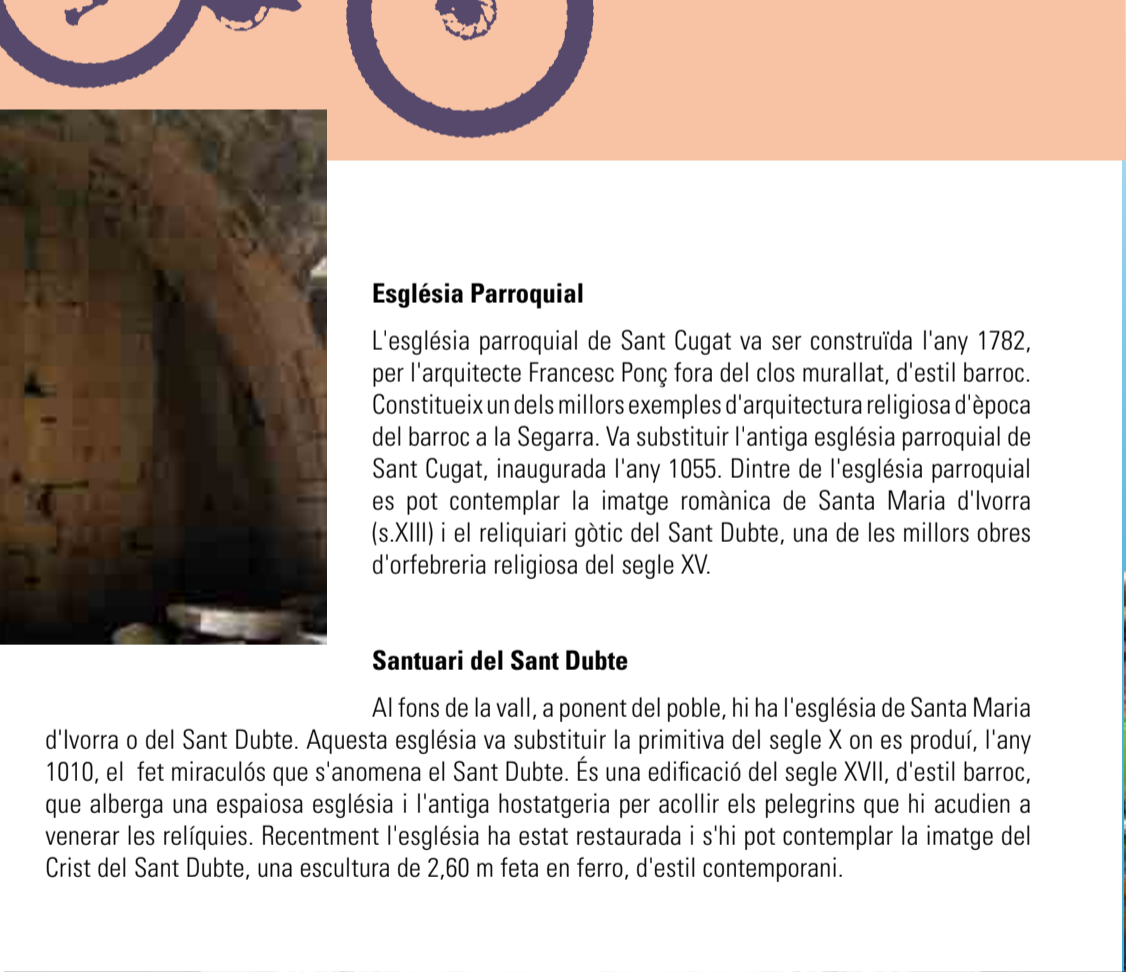
Rutes en cotxe

Ruta de la Terra del Blat
(Rutes del Palau Robert)

Ruta de la Vall del Llobregós
(Rutes del Palau Robert)

Itineraris temàtics

Ruta del Barroc:
Sant Ramon - Ivorra - Guissona
(Turisme del Consell Comarcal de la Segarra)

Església Parroquial

L'església parroquial de Sant Cugat va ser construïda l'any 1782, per l'arquitecte Francesc Ponç fora del clos murallat, d'estil barroc. Constitueix un dels millors exemples d'arquitectura religiosa d'època del barroc a la Segarra. Va substituir l'antiga església parroquial de Sant Cugat, inaugurada l'any 1055. Dintre de l'església parroquial es pot contemplar la imatge romànica de Santa Maria d'Ivorra (s.XIII) i el reliquiari gòtic del Sant Dubte, una de les millors obres d'orfebreria religiosa del segle XV.

Santuari del Sant Dubte

Al fons de la vall, a ponent del poble, hi ha l'església de Santa Maria d'Ivorra o del Sant Dubte. Aquesta església va substituir la primitiva del segle X on es produí, l'any 1010, el fet miraculós que s'anomena el Sant Dubte. És una edificació del segle XVII, d'estil barroc, que alberga una espaiosa església i l'antiga hostatgeria per acollir els pelegrins que hi acudien a venerar les relíquies. Recentment l'església ha estat restaurada i s'hi pot contemplar la imatge del Crist del Sant Dubte, una escultura de 2,60 m feta en ferro, d'estil contemporani.

FESTES I CELEBRACIONS

Festa de Sant Antoni	Sant Isidre
El 17 de gener és Sant Antoni Abat – un dels patrons del poble - Els veïns es reuneixen a l'església parroquial per celebrar la Missa de Sant Antoni. Posteriorment hi ha un dinar de germanor al Local Social del poble.	Per Sant Isidre, patró dels pagesos, se celebra missa a l'església parroquial i en sortir es fa la benedicció dels tractors. Després hi ha un gran dinar de germanor.
Festa Major d'Hivern	Festa Major d'Estiu
El dia 2 de febrer, Festa de al Candelera, és tradició anar al Santuari de Santa Maria a beneir les espelmes. Després, al Local Social, hi ha el Ball de Festa Major.	Els dies 15, 16 i 17 d'agost se celebra la Festa Major d'Estiu d'Ivorra. Es tradició celebrar la missa al Santuari de Santa Maria, la patrona del poble. La resta d'actes de la festa, com són el ball, el concurs de botifarra, els divertiments infantils, el sopar de germanor, les havaneres, etc. es fan a la Plaça Major del poble i al Local Social.
Aplec del Sant Dubte	Per a més informació: 973 524 036 (Ajuntament d'Ivorra). http://ivorra.ddl.net
Per Pasqüetes (el diumenge sobre de Pasqua) se celebra l'aplec del Sant Dubte. Hi ha missa al Santuari on tradicionalment solen acudir els veïns del municipi i dels termes pròxims. L'acte culmina amb una arrossada popular per a tothom a l'entorn del Santuari.	

